

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 października 2021 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił przyznania J. K. jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 28 stycznia 2020 r., wskazując, iż zdarzenie z dnia 28 stycznia 2020 r. nie spełnia definicji wypadku przy pracy z uwagi na brak przyczyny zewnętrznej.

J. K. wniosła odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie prawa do odszkodowania. W uzasadnieniu podniosła, że organ błędnie przyjął, że do wypadku nie doszło z przyczyny zewnętrznej. Tymczasem, nadmierne obciążenie podczas wstawania z pozycji kucającej z ciężarem w postaci skrzynek z jajami kurzymi stanowiło zewnętrzny czynnik skutkujący wypadkiem przy pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ wniósł o oddalenie odwołania w całości, podnosząc jak w zaskarżonej decyzji.

### **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

J. K. w dniu 28 stycznia 2020 r. zatrudniona była w Zakładzie (...) K. O., R. O., M. (...) spółce jawnej w S. w jako sprzedawca.

W dniu 28 stycznia 2020 r. o godz. 6:00 rozpoczęła pracę w sklepie mięsnym przy ul. (...) w D.. Około godz. 8:30 rozpoczęła wykładanie wytlaczanek z jajkami do szafki. Po wyłożeniu wytlaczanek, wstając z pozycji kucnej doznała silnego bólu w kolanie lewej nogi.

Zespół powypadkowy ustalił, iż J. K. posiadała aktualne badania lekarskie wraz z zaświadczeniem lekarskim stwierdzającym zdolność do pracy. Nie stwierdzono by znajdowała się pod wpływem alkoholu ani środków odurzających. Ustalono natomiast, że zewnętrzną przyczyną wypadku była niedostateczna koncentracja podczas wstawania z pozycji kucnej.

**Niesporne, a nadto dowód:** protokół powypadkowy wraz z załącznikami – k.5-8, wyjaśnienia świadków zdarzenia k. 11, 12, wyjaśnienia poszkodowanego – k. 12 akt organu, dokumentacja medyczna – k.16-29,32 oraz w aktach organu, zeznania świadka A. B. k. 57, zeznania świadka I. B. k. 57-58, przesłuchanie odwołującej k. 56-58,

Po zdarzeniu z dnia 28 stycznia 2020 r., J. K. z powodu dolegliwości bólowych lewego stawu kolanowego, zgłosiła się do Izby Przyjęć Szpitala w S.. Stwierdzono nieznacznie większe obrisy kolana w porównaniu z prawym oraz śladową ilość płynu. Rozpoznano u niej skręcenie i naderwanie innych, nieokreślonych części kolana. Zalecono oszczędzanie kolana przez 3-5 dni.

J. K. została skierowana do (...) Wojewódzkiego Szpitala (...) w S., w którym stwierdzono, że nie wymaga leczenia na oddziale ortopedycznym. Zalecono poruszanie się o dwóch kulach łokciowych, zimne okłady z lodu oraz nieobciążanie lewej kończyny dolnej.

W dniu 21 marca 2020r. w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. u J. K. przeprowadzono artroskopię stawu kolanowego lewego.

J. K. była niezdolna do pracy w okresie od 28 stycznia 2020r. do 27 lipca 2020 r. Od 31 lipca 2020r. do 26 stycznia 2021r. przebywała na świadczeniu rehabilitacyjnym.

**Niesporne, a nadto dowód:** dokumentacja medyczna – k.16-29,32, dokumentacja z zgromadzona w aktach organu,

W wyniku zdarzenia z dnia 28 stycznia 2020 r. u J. K. nie doszło do trwałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Obecnie u J. K. w obrębie narządu ruchu nie stwierdza się odchyień od stanu prawidłowego. Zakres ruchów w stawie kolanowym lewym jest pełny bez zaników mięśniowych i obrzęku okołostawowego tkanek miękkich.

Przebyte uszkodzenie łąkotki przyśrodkowej stawu kolanowego lewego leczone artroskopowo doprowadziło do odzyskania pełnej sprawności lewej kończyny dolnej.

**Dowód:** opinia biegłego z zakresu ortopedii A. K.– k. 68-69, opinie uzupełniające biegłego z zakresu ortopedii A. K.– k. 88,92, dokumentacja medyczna – k.16-29 oraz w aktach organu .

### **Sąd zważył, co następuje:**

Odwołanie okazało się nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2002r., Nr 199, poz. 1673 z późn. zm.), ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Stały uszczerbek na zdrowiu stanowi takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nie rokujące poprawy, natomiast uszczerbek długotrwały naruszenie czynności organizmu powodujące upośledzenie jego czynności na okres przekraczający sześć miesięcy, mogące jednak ulec poprawie (art. 11 ust. 2 i 3 ustawy). Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą, tj. 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych, 2) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia, 3) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy (art. 3 ust. 1 ustawy).

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 1975., Nr 20, poz. 105 z późn. zm.), pracownikowi, który uległ wypadkowi przy pracy przysługuje jednorazowe odszkodowanie w razie stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przy czym stały uszczerbek na zdrowiu stanowi takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nie rokujące poprawy (art. 9 ust. 2 ustawy), natomiast za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie czynności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający sześć miesięcy, mogące jednak ulec poprawie.

Dla oceny, czy dane zdarzenie można uznać za wypadek przy pracy należy odnieść się do przepisu art. 6 powołanej ustawy, który formułuje jego definicję. Zgodnie z nią wypadek przy pracy to nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło: bądź w związku z pracą podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności albo poleceń przełożonych, bądź podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności w interesie zakładu pracy, nawet bez polecenia, bądź wreszcie w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji zakładu pracy w drodze między siedzibą zakładu pracy, a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Z kolei, aby zdarzenie mogło być uznane za wypadek przy pracy musi spełniać następujące warunki: mieć charakter nagły, być wywołane przyczyną zewnętrzną, powodować uraz lub śmierć, pozostawać w związku z pracą.

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami była tylko jedna spośród wymienionych wyżej przesłanek, a mianowicie, czy uraz – uszkodzenie lewego stawu kolanowego- został wywołany przyczyną zewnętrzną.

Organ zarówno na etapie przedsądowym, jak i w trakcie niniejszego postępowania podnosił zarzut co do tego, że zdarzenia w dniu 28 stycznia 2020 r. nie należy zakwalifikować jako wypadek przy pracy z uwagi na brak przyczyny zewnętrznej.

Ustalenia faktyczne w sprawie Sąd oparł na treści zeznań ubezpieczonej, świadków A. B. i I. B., protokołu powypadkowego i dokumentach znajdujących się w aktach sprawy. Prawdziwości i rzetelności sporządzenia tych dokumentów żadna ze stron nie kwestionowała, stąd też Sąd uznał je za miarodajne dla odtworzenia stanu faktycznego sprawy.

Oceniając wiarygodność zeznań ubezpieczonej, Sąd doszedł do wniosku, iż stanowią jednoznaczną, niezmienną i spójną relację zgodną z zeznaniami świadków A. B. i I. B., które co prawda nie były bezpośrednimi świadkami samego wypadku ubezpieczonej, ale miały z nią kontakt zaraz po wypadku i której ubezpieczona przekazała, że do wypadku doszło na skutek powstania z pozycji kucnej. W konsekwencji przyjęć należało, iż ubezpieczona J. K. wstając z pozycji kucnej doznała urazu stawu kolanowego lewego, co bezspornie miało miejsce w trakcie wykonywania obowiązków służbowych na rzecz pracodawcy.

Ustawa o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nie zawiera definicji przyczyny zewnętrznej wypadku. Definicja ta wypracowana została przez wieloletnie orzecznictwo. I tak przyczyną zewnętrzną wypadku może być każdy czynnik pochodzący spoza organizmu poszkodowanego zdolny w istniejących warunkach wywołać szkodliwe skutki, w tym także pogorszyć stan zdrowia pracownika dotkniętego już schorzeniem samoistnym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 1999 r. w sprawie II UKN 87/99 opublikowany w OSNAP 2000/20/760). W uzasadnieniu uchwały 7 sędziów z dnia 11 lutego 1963 w sprawie III PO 15/62 opublikowanej w OSNC 1963/10/216 Sąd Najwyższy wskazał, że „przyczyną sprawczą - zewnętrzną zdarzenia może być każdy czynnik zewnętrzny (tzn. niewynikający z wewnętrznych właściwości człowieka), zdolny wywołać w istniejących warunkach szkodliwe skutki. W tym znaczeniu przyczyną zewnętrzną może być nie tylko narzędzie pracy, maszyna, zwierzę, siły przyrody, lecz także czyn innego osobnika, a nawet praca i czynność samego poszkodowanego. Tak więc za przyczynę zewnętrzną należy uznać zarówno działanie maszyny uszkadzającej ciało, jak i uderzenie spadającego przedmiotu, podźwignięcie się pracownika, niezręczny ruch jego ręki powodujący uderzenie i jej uszkodzenie, jak wreszcie potknięcie się na gładkiej nawet powierzchni i złamanie nogi.”. Podobny pogląd wyraził również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 stycznia 1998 r. w sprawie II UKN 483/07 opublikowanym w OSNP 1999/2/64: „Zewnętrzną przyczyną sprawczą wypadku przy pracy może być każdy czynnik zdolny wywołać w istniejących warunkach zdarzenie powodujące skutki w postaci śmierci lub urazu zdrowotnego. Jest to impuls powodujący wypadek i wyzwalający w jego toku czynnik zewnętrzny powodujący uraz lub śmierć. W każdym razie może to być - powodujące uszkodzenie ciała - działanie sił przyrody, narzędzi pracy, maszyn, spadającego przedmiotu; czyn innej osoby, jak również zawiniona lub mimowolna czynność samego poszkodowanego (np. potknięcie się, odruch, upadek - nawet na gładkiej powierzchni), byleby nie zachodziły podstawy do stwierdzenia, że wypadek został spowodowany wyłącznie schorzeniem tkwiącym w organizmie pracownika, łączącym się choćby ze skłonnością do omdleń lub zakłóceń równowagi” (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 1963 r., zasada prawna, III PO 15/62, OSNCP 1963 nr 10, poz. 215 oraz wyroki z dnia 16 czerwca 1980 r., III PR 33/80, LEX nr 14532 i z dnia 28 kwietnia 2005 r., I UK 257/04, LEX nr 390131).

W wyroku z dnia 4 marca 2013 r. I UK 505/12 Sąd Najwyższy wskazał, iż „śmierć pracownika podczas wykonywania w czasie pracy zwykłych czynności, wskutek urazów doznanych w wyniku upadku z wysokości spowodowanego atakiem padaczki, jest wypadkiem przy pracy w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 ze zm.)”. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do tego wyroku argumentował, iż (w stanie faktycznym tamtej sprawy) „przyczyną pierwotną upadku było schorzenie wewnętrzne (napad padaczkowy), niepowodujące jednak samodzielnie (jako przyczyna wyłączna) zgonu pracownika, którego przyczyną było doznanie urazów czaszki wskutek uderzenia o betonową podłogę. Wystąpił więc ciąg przyczynowo-skutkowy, w którym zgon pracownika nastąpił ostatecznie wskutek przyczyny zewnętrznej (urazy czaszki spowodowane uderzeniem o betonową podłogę), niewątpliwie związanej z pracą (środowisko pracy; "uwarunkowanie źródłem zagrożenia związanego z pracą") (...) Wymaganie, aby uraz został spowodowany czynnikiem zewnętrznym wskazuje na konieczność związku przyczynowego między urazem i czynnikiem pochodzącym spoza organizmu poszkodowanego, przy czym czynnik ten ma zadziałać w ramach nagłego zdarzenia wywołanego przyczyną zewnętrzną. Ten element należy rozumieć w ten sposób, że

wypadek przy pracy musi być wywołany taką przyczyną, zaś uraz spowodowany wypadkiem jest skutkiem działania czynnika zewnętrznego, pochodzącego spoza organizmu poszkodowanego. W takim razie uraz, który następuje wyłącznie na skutek nagłego rozwoju (ujawnienia się, pogorszenia, pogłębienia) schorzeń samoistnych, wewnętrznych stwierdzanych u poszkodowanego przed wypadkiem, bez zadziałania czynnika zewnętrznego, nie jest skutkiem wypadku (por. B. Gudowska [w:] Społeczne ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe. Komentarz, pod red. M. Gersdorf i B. Gudowskiej, Warszawa 2012, nr boczny 42 do art. 3). Uraz spowodowany wyłącznie przyczyną wewnętrzną, mającą swe źródło w stanie chorobowym poszkodowanego, pozbawia zdarzenie cechy wypadku ze względu na brak przyczyny zewnętrznej. Uraz doznany wyłącznie na skutek przyczyny tkwiącej w organizmie pracownika może się bowiem zdarzyć w każdych okolicznościach, a nie tylko w pracy. Przyjmuje się jednak, że określone zdarzeniu nie można odmówić cechy wypadku, jeżeli bez wykonywania pracy nie doszłoby do niego, albo też prawdopodobieństwo jego zajścia byłoby niewielkie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1997 r., II UKN 304/97, OSNAPiUS 1998 nr 15, poz. 464).” Sąd Najwyższy podkreślił, iż „nawet, gdy źródłem nagłego zdarzenia była choroba, to należy uwzględnić przyczynę dodatkową, zewnętrzną, pochodzącą ze sfery zagrożenia pracą i przyjąć, że ta właśnie przyczyna spowodowała uraz. Uraz doznany w wyniku nagłego zdarzenia spowodowanego epileptyczną utratą świadomości w miejscu pracy może być poczytany za spowodowany przyczyną zewnętrzną, jeżeli warunki pracy wywarły wpływ na jego rozmiar, przykładowo w sytuacji, gdy podczas upadku z powodu utraty przytomności pracownik stracił rękę urwaną przez maszynę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2007 r., I UK 205/07, OSNP 2008 nr 23-24, poz. 361). Według tej reguły uznaje się za wypadek przy pracy upadek pracownika na skutek utraty przytomności wynikającej ze skłonności do omdleń, gdy doznanie urazu następuje wskutek uderzenia o twarde podłoże lub upadku z wysokości (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 stycznia 1977 r., III PRN 47/76, (...) 1977 nr 1, s. 44 oraz z dnia 14 września 1977 r., III PRN 30/77, Służba (...) 1978 nr 2, s. 34). W takich przypadkach przyczyną sprawczą doznanych uszkodzeń ciała pracownika jest nie tylko sam atak choroby powodujący utratę przytomności, lecz czynnik zewnętrzny, którego wystąpienie powoduje uraz.”

Odnosząc się do niniejszej sprawy wskazać należy, że przyczyną urazu było dźwignięcie z pozycji kucnej po zakończeniu czynności wykładania wyłaczanek z jajkami na półkę - co ma bezpośredni związek z pracą (nastąpiło w trakcie jej wykonywania), nie zaś nieustalona przyczyna wewnętrzna. Organ rentowy nie powołał się przy tym na żadne okoliczności, które pozbawiłyby ubezpieczoną świadczeń z ubezpieczenia – jak chociażby rażące niedbalstwo (art. 21 ustawy wypadkowej), nie wykazano również żadnych przyczyn (schorzeń) wynikających wprost z organizmu ubezpieczonej. Nie ulega bowiem wątpliwości, że gdyby pozwana nie wykladała wyłaczanek z jajkami w pozycji kucnej, z której po zakończeniu czynności następnie wstała, nie doszłoby do powstania urazów skutkujących niezdolnością wnioskodawczyni do pracy w dalszym okresie. Zdarzenie to, w ocenie Sądu, powinno być zakwalifikowane ze względu na nagłość, przyczynę zewnętrzną i związek z pracą jako wypadek przy pracy.

Stojąc na stanowisku, iż zdarzenie z dnia 28 stycznia 2020r. nie stanowiło wypadku przy pracy, organ nie ocenił wysokości stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu u J. K. na skutek tego zdarzenia. Z tego względu sporządzenie opinii w tym zakresie zlecono biegłemu sądowemu z zakresu ortopedii A. K., który stwierdził, że w wyniku wypadku z dnia 28 stycznia 2020 r. u J. K. nie doszło do trwałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. W ocenie biegłego przebyte uszkodzenie łakotki przyśrodkowej stawu kolanowego lewego leczone artroskopowo doprowadziło do odzyskania pełnej sprawności lewej kończyny dolnej.

Biegły po przeanalizowaniu zarzutów odwołującej – które w dużej mierze były subiektywnymi odczuciami samej odwołującej - w opiniach uzupełniających potwierdził swoje stanowisko, nie znajdując podstaw do jego zmiany. Ubezpieczona polemizowała ze stanowiskiem biegłego wskazując, że jeżeli korzystała po wypadku ze zwolnienia lekarskiego przez 182 dni, a następnie przez 12 miesięcy ze świadczenia rehabilitacyjnego, to uraz był długotrwały, gdyż zgodnie z obowiązującymi przepisami długotrwałym uszczerbkiem jest taki, który powoduje upośledzenie organizmu na okres powyżej 6 miesięcy. W odpowiedzi na ten zarzut biegły podtrzymał swoje stanowisko o braku stałego czy długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wyniku wypadku przy pracy, wskazując, że uszkodzenie łakotki przyśrodkowej leczone było artroskopowo z doskonałym efektem i po upływie 182 dni zwolnienia lekarskiego ubezpieczona odzyskała zdolność do pracy, niepotrzebnie korzystając ze świadczenia rehabilitacyjnego.

Opinia biegłego jest jasna, pełna i spójna, a jej wnioski w sposób logiczny i przekonujący umotywowane, wreszcie wydana została przez wysokiej klasy fachowca o wieloletnim doświadczeniu klinicznym, o specjalności odpowiedniej do schorzeń ubezpieczonej po badaniu przedmiotowym oraz dogłębnej analizie dokumentacji medycznej. Biegły wyczerpująco opisał obecny stan narządu ruchu odwołującej (pełny zakres ruchów w stawie kolanowym, bez zaników mięśniowych i obrzęku okołostawowego tkanek miękkich).

Nie było podstaw do uwzględnienia wniosku odwołującej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy i kolejnego biegłego ortopedy w sprawie. Sąd ten wniosek pominął na podstawie art. 235<sup>2</sup> § 1 pkt 5 k.p.c. Podstawą takiego wniosku, jak wynika z ugruntowanego orzecznictwa, nie może być fakt, iż opinia wydana przez dotychczasowego biegłego jest dla strony niekorzystna.

Mając na uwadze wszystko powyższe, Sąd stwierdził, że zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. jest prawidłowa choć inaczej niż organ uznał, że wypadek przy pracy miał miejsce. Nie skutkując jednak trwałym lub długotrwałym uszczerbkiem na zdrowiu u ubezpieczonej, nie powodował jej prawa do jednorazowego odszkodowania.

W tym stanie rzeczy, w oparciu o treść art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

## ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

6.02.2023 r.